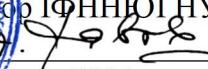

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФННЮІ НУ «ОЮА»
проф. Роман САВЧУК
«2» вересня 2024 р.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО ТА ЮРИДИЧНА АРГУМЕНТАЦІЯ
ОК 17**

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
ступінь вищої освіти	бакалавр
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітня програма	Право

Розробник програми: к. філол. н., доц. Кисляк Леся Несторівна

Затверджено на засіданні кафедри кримінального процесу та криміналістики (протокол № 1 від 30.08.2024 р.)

В.о.завідувача кафедри загальноправових
та гуманітарних дисциплін

Лілія КОРИТКО

Начальник навчального відділу

Ірина ЯЦКІВ

Гарант освітньої програми

Роман САВЧУК

Науково-методична рада (протокол № 1 від 02.09 2024 р.)

Голова науково-методичної
ради

Олег БЕЗНОСЮК

Заступник директора

Олег БЕЗНОСЮК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Анотація

«Ораторське мистецтво та юридична аргументація» – навчальна дисципліна циклу професійної підготовки, яка охоплює елементи загальної теорії права, філософії, філософії права, юридичної логіки, теорії аргументації, риторики, мовознавства, соціології та психології, які в діалектичній єдності зорієнтовані на формування і розвиток мисленнєвої, мовленнєвої комунікативної культури, удосконалення і оптимізацію ефективної комунікації.

Формування ораторської культури особистості з комунікативно-лідерськими якостями, яка вміє самостійно мислити, ефективно переконувати живим словом, особливо актуальним є у правознавців, сфера діяльності яких торкається охорони законних інтересів і прав громадян, боротьби з правопорушеннями, висококваліфікованого вирішення юридичних проблем і міжособистісного спілкування та поєднує у собі високий духовно-інтелектуальний потенціал майбутнього правозахисника з високим професіоналізмом у сфері публічної переконуючої комунікації.

У межах курсу також формуються знання, розуміння та навички щодо проведення правового аналізу, теоретичні знання та практичні навички виступу у суді, майстерність ставити запитання процесуальному опоненту, формулювання аргументів та контраргументів, побудови переконливої правової позиції та лінії аргументації, робота з доказовою базою, структурування та оформлення юридичних документів тощо.

Риторика як наука і мистецтво ефективної усної переконуючої комунікації, безумовно, становить фундамент професіоналізму лідерів суспільства різних сфер діяльності, права – зокрема.

1.2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – це здобуття майбутніми фахівцями базових знань, навичок із технології підготовки до публічного спілкування, публічної переконуючої комунікації, впливу на аудиторію з урахуванням її особливостей, підтримання уваги слухачів та контролю над слухацькою аудиторією, формування досконалого володіння культурою мовлення, зокрема з урахуванням професійних вимог; надати здобувачам вищої освіти, достатній обсяг теоретичних знань та практичних вмінь щодо застосування на практиці правового аналізу, побудови переконливої правової позиції та навичок публічних виступів у суді.

Мета навчальної дисципліни – це здобуття майбутніми фахівцями базових знань, навичок із технології підготовки до публічного спілкування, публічної переконуючої комунікації, впливу на аудиторію з урахуванням її особливостей, підтримання уваги слухачів та контролю над слухацькою аудиторією, формування досконалого володіння культурою мовлення, зокрема з урахуванням професійних вимог; надати здобувачам вищої освіти, достатній обсяг теоретичних знань та практичних вмінь щодо застосування на практиці правового аналізу, побудови переконливої правової позиції та навичок публічних виступів у суді.

Завдання навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти знань, навичок та розуміння про сутність правового аналізу, правову

аргументацію та контраргументацію, про юридичне письмо, ораторське мистецтво та судову риторику, їх місця і значення у професійній діяльності юриста.

- 3. ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Ораторське мистецтво у професійній діяльності юриста.

Юридичний документ як основний носій інформації

Правовий аналіз, аргументація та юридичне письмо як елементи професійної діяльності юриста

Предмет і закони ораторського мистецтва. Роль ораторського мистецтва у професійній діяльності юриста. Функції ораторського мистецтва. Основи ораторського мистецтва.

Поняття та види інформації. Поняття юридичного документа, його класифікація. Лінгвістичні особливості юридичних документів.

Правовий аналіз та види юридичних документів: аналітичні, аргументовані, правовстановлюючі.

Юридичне письмо як елемент професійної діяльності юриста.

Матриця «факти-норми-докази» як елемент правового аналізу.

Правова аргументація та її місце у практичній юриспруденції.

Тема 2. Юридична кваліфікація фактичних обставин. Застосування норми права. Вимоги щодо правильного застосування норм права

Аналіз фактичних обставин та юридичні факти.

Методика аналізу правової основи. Аналіз доказів.

Вироблення позиції по справі. Етапи вироблення та реалізації позиції по справі.

Нормативно-правове регулювання спірних правовідносин. З'ясування змісту норми права та її вплив на аргументацію.

Стадії застосування норм права. Основні вимоги до застосування норм права.

Ефективність правозастосування. Гарантії правильного застосування норм права та їх види.

Юридичний механізм впровадження режиму законності у правозастосовну діяльність.

Тема 3. Доказування. докази як основний вид даних юридичної аргументації

Докази як основний вид даних юридичної аргументації. Оцінка прийнятності доказів у юридичній аргументації.

Ціннісні орієнтації та місце права в ієрархії цінностей суспільства. Роль довіри в процесі переконання.

Експертна оцінка в юридичній аргументації.

Обов'язок доказування та предмет доказування.

Стандарти доказування: баланс ймовірностей; перевага доказів; «поза розумними сумнівами».

Тема 4. Формати правового аналізу та аргументації.

Юридична аргументація

Генезис теорії юридичної аргументації. Поняття, моделі та види юридичної аргументації.

Поняття та особливості судової аргументації.

Правила юридичної аргументації під час правозастосування.

Види форматів об'єктивного та переконливого правового аналізу та аргументації.

Тема 5. Класифікація аргументів. Власне правові аргументи.

Аргументування правової позиції по справі.

Лінія аргументації та аналіз контраргументів

Види аргументів. Логічний аналіз правових аргументів. Логіко-структурний аналіз аргументації.

Аргументована правова позиція по справі. Лінія аргументації.

Аналіз контраргументів процесуального опонента. Мотиви відхилення контраргументів (по фактам, нормам, доказам).

Ціннісні підходи до аргументації в рішеннях Конституційного Суду України, Верховного Суду, Європейського суду з прав людини.

Тема 6. Ораторське мистецтво та судова риторика: теорія, практика та етика. Судове красномовство. Полеміка в діяльності юриста

Загальна характеристика судової промови. Особливості підготовки судової промови. Використання риторичних засобів у судовій промові.

Полеміка як форма ораторського мистецтва: функції, принципи, прийоми. Види полемічних «хитрощів» у полеміці. Шляхи їх нейтралізації. Судовий спір.

Logos, Ethos, Pathos як складові переконливого виступу в суді.

Етика поведінки в суді. Кодекс професійної етики адвоката, прокурора, судді.

Тема 7. Майстерність постановки запитань юристом: теорія та практика

Характеристика запитань і відповідей у полеміці. Структура питань. Види питань. Правила щодо питань та помилки, пов'язані з порушенням цих правил.

Загальна характеристика відповідей. Правила формулювання відповідей та типові помилки при їх порушенні. Реакція на запитання.

Питання-пастки. Вимоги до коректних відповідей. Ознаки неправдивих показань. Дискредитація достовірності показань в суді.

Тема 8. Культура і стиль мови. Ефективності юридичного письма.

Мова, стиль та структура юридичних документів

Поняття та загальні ознаки мовної культури оратора. Мовна норма.

Образність мови: поняття, зміст, роль, засоби створення образності. Стиль мови.

Структура та послідовність викладу змісту юридичного документа. Засоби підвищення розумілості ефективності юридичного письма.

Оформлення юридичних документів та окремих його елементів.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна:

1. Афанасьєва М.В. Мотивована оцінка судом аргументів учасників справи: конвенційний та національний стандарт. *Constitutionalist*. 04.08.2023. URL: <https://constitutionalist.com.ua/motyvovana-otsinka-sudom-arhumentiv-uchasnykiv-spravy-konventsijnyj-ta-natsionalnyj-standart/>
2. Дудаш Т. І. Правова аргументація: до питання про загальне поняття. *Право України*. 2016. № 8. С. 99–106.
3. Дудаш Т. Основні методологічні підходи до розуміння й дослідження правового аргументування й правової аргументації / Т. Дудаш // Вроцлавсько-львівський юридичний збірник : [зб. наук. пр.] / Юрид. ф-т Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка ; ред.: Андрій В. Бурдін, Мачей Маршал. Львів, 2017. Т. 8. С. 103–123.
4. Дудаш Т. Правова аргументація: стан та перспективи дослідження. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2016. Вип. 62. С. 3–13.
5. Кисляк Л. Н. Ораторське мистецтво: навчально-методичний посібник для студентів Івано-Франківського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія». Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2020. 113 с.
6. Кістяник В. Судова аргументація: особливості, порівняльний аналіз та вітчизняна і зарубіжна практика: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень». Національний університет «Києво-Могилянська академія» Міністерства освіти і науки України. Київ, 2021. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/19733/Kistianyk_avtor_eferat.pdf?sequence=3&isAllowed=y
7. Ницета В. Риторика: навч. посібн. Вид.: Центр учбової літератури, 2021. 220 с.
8. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник / Серета Н. В., Квасник О. В. Х.: НТУ «ХП», 2019. 304 с.
9. Пархоменко П. Сучасні тенденції в написанні судових рішень: данина моді чи необхідність? Газета Закон і Бізнес. URL: <https://zib.com.ua/ua/144332.html>
10. Плотницьк І. М. Ораторське мистецтво: навчально-методичний посібник. Вид.: Центр учбової літератури, 2022. 110 с.
11. Правнича аргументація: навч. посіб. / за ред. О. В. Щербанюк. Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 536 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5697> (дата звернення: 22.11.2022).
12. Рабінович П. Правова аргументація (вихідні загальнотеоретичні характеристики). *Юридичний вісник України*. 2015. Трав. (№ 17/18). С. 22.
13. Риторика : навч.-метод. посіб. / ред. С. Романюк; уклад. Л. Мафтин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 343 с.
14. Риторика: навч. посібн. / упоряд.: Т. К. Ісаєнко, А. В. Лисенко. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 247 с.

15. Романова А. Чорнобай О. Становлення теорії юридичної аргументації у період античності та римського права. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; голова ред.-видав. ради Н. І. Чухрай. Львів, 2018. № 894, вип. 18. С. 45–50.
16. Сало В. А. Юридична аргументація та її структурні елементи. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. Херсон, 2017. Вип. 4, т. 1. С. 33–36. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/6542>
17. Чорнобай О. Визначальні детермінанти юридичної аргументації: суб'єктивізм, ірраціоналізм, волюнтаристський лібералізм. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; відп. ред. В.Л. Ортинський. Львів, 2020. Т. 7, № 2 (26). С. 120–126.
18. Чорнобай О. Л. Софістика як дискурсивна практика правової аргументації за часів античності. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; голова ред.-видав. ради Н. І. Чухрай. Львів, 2016. № 845 : Юридичні науки. С. 443–453.
19. Чорнобай О. Л. Філософсько-правові детермінанти формування юридичної аргументації в Новий час (XVII–XIX ст.). *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; голова ред.-видав. ради Н. І. Чухрай. Львів, 2019. Вип. 21. С. 99–104.
20. Чорнобай О. Особливості правової аргументації у комунікативній практиці юриста: деякі аспекти. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; гол. ред.-видав. ради Н. І. Чухрай. Львів, 2017. № 876 : Юридичні науки. С. 80–87.
21. Чорнобай О. Становлення вітчизняної юридичної аргументації на засадах правової традиції. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; відп. ред. В. Л. Ортинський. Львів, 2021. № 3 (31). С. 110–115.
22. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2021. 320 с.
23. Щербина О. Ю. Логічний аналіз юридичної аргументації : автореф. дис. ... д-ра філософ. наук : 09.00.06 / Щербина О. Ю.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2014. 40 с.
24. Юридична аргументація. Логічні дослідження : монографія / за заг. ред. О. М. Юркевич. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків : Право. 2015. 36 с. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18779>

Нормативні акти:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
3. Кодекс адміністративного судочинства України 6 липня 2005 року №2747-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
4. Цивільний процесуальний кодекс України 18 березня 2004 року № 1618-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
5. Господарський процесуальний кодекс України 6 листопада 1991 року №1798-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
6. Кримінальний процесуальний кодекс України 13 квітня 2012 року №4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
7. Про Конституційний Суд України: Закон України 13 липня 2017 року №2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
8. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>
9. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, затверджено Всеукраїнська конференція прокурорів 27 квітня 2017 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>
10. Кодекс суддівської етики, XI (черговий) З'їзд суддів України рішення 22 лютого 2013 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text>
11. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України 23 лютого 2006 року № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
12. Європейська конвенція з прав людини та протоколи до неї. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
13. Про міжнародні договори України: Закон України 29 червня 2004 року № 1906-IV.– URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
14. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118%7C#Text
15. Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 13 від 19.12.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14#Text>
16. Про міжнародне приватне право: Закон України № 2709-IV від 23.06.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

Підручники, посібники, наукові праці:

1. Афанасьєва М. В. Правова аргументація та юридичне письмо : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія». 2022. 50 с. URI: <https://hdl.handle.net/11300/22657>
2. Афанасьєва М.В. Правова аргументація та юридичне письмо: монографія. Одеса, Видавництво «Юридика». 2023. 123 с.
3. Кацавець Р. С. Ораторське мистецтво: підручник. Вид.: Алерта, 2021. 250 с.
4. Кацавець Р. С. Підготовка майбутніх юристів: навчальний посібник. Вид.: Алерта, 2023. 178 с.

5. Молдован, В.В. Судова риторика: теорія і практика: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2010. 496 с.
6. Молдован, В.В. Судова риторика: теорія і практика: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2010. 496 с.
7. Нищета В. Риторика: навч. посібн. Вид.: Центр учбової літератури, 2021. 220 с.
8. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник / Серета Н. В., Квасник О. В. Х.: НТУ «ХП», 2019. 304 с.
9. Правнича аргументація: навч. посіб. / за ред. О. В. Щербанюк. Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 536 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/jsrui/handle/123456789/5697> (дата звернення: 22.11.2022).
10. Риторика: навч. посібн. / упоряд.: Т. К. Ісаєнко, А. В. Лисенко. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 247 с.

4.2. Допоміжна література:

1. Джеймс Борг. Мистецтво Говорити. Таємниці Ефективного Спілкування. Вид.: Фабула, 2019. 304 с.
2. Дудаш Т. Правова аргументація: стан та перспективи дослідження / Т. Дудаш. *Вісник Львівського університету. Серія юридична* : зб наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: В. М. Бурдін та ін.]. Львів, 2016. Вип. 62. С. 3–13.
3. Дудаш Т. Склад (корпус) правової аргументації: загальнотеоретична характеристика. *Публічне право* № 2 (42) (2021). URL: <https://www.publichnepravo.com.ua/files/42/pdf/14.pdf>.
4. Дудаш Т. Юридична аргументація у практиці Європейського суду з прав людини. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*: у 2 ч. : матеріали XXI звіт. наук.-практ. конф. (12–13 лют. 2015 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Юрид. ф-т ; [редкол.: А. М. Бойко та ін.]. Львів, 2015. Ч. 1. С. 29–32.
5. Ковалів Б. Мистецтво слова. Вид.: ЦУЛ, 2022. 114 с.
6. Козюбра М. І. Теорія юридичної аргументації: історія становлення, стан і перспективи у вітчизняній юриспруденції. *Загальнотеоретичне правознавство, верховенство права та Україна* : зб. наук. ст. / [упоряд. В. Ткаченко]. Київ, 2013. С. 559–582.
7. Луць Л. Аргументація у правотворчій діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 9. С. 168–173.
8. Мінченко О. Правова аргументація: переосмислення підходу до розуміння. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2018. № 4. С. 81–93. URL: <https://bit.ly/3OsH8r9>
9. Мова української юриспруденції : навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. М. Єрахторіна, О. А. Лисенко та ін. Харків : Право, 2020. 330 с.
10. Мойсей Г. Г. Судова аргументація Конституційного Суду України права на людську гідність. *Права людини та публічне врядування* : зб. матеріалів всеукр. форуму, 15 берез. 2018 р., м. Чернівці / уклад.: І. В. Ковбас [та ін.]. Чернівці, 2018. С. 124–127. URL: <https://bit.ly/3tMI1S6>
11. Плотницьк І. М. Ділова українська мова: навчальний посібник. 4-те вид. Вид.: Центр навчальної літератури, 2022. 260 с.

12. Рабінович С. П. Деякі проблеми посилення на верховенство права у конституційно-правовій аргументації. *Право України*. 2016. № 8. С. 150–159.
13. Середа Н. В., Квасник О. В. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2019. 304 с.
14. Требін М. П., Клімова Г. П., Осипова Н. П. Ораторське мистецтво: підручник / за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. 2-ге вид. Х.: Право, 2015. 208 с.
15. Хворостянкіна А. В. Принцип правової визначеності через призму теорії юридичної аргументації. *Загальнотеоретичне правознавство, верховенство права та Україна* : зб. наук. ст. / [упоряд. В. Ткаченко]. Київ, 2013. С. 596–607.

4.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: www.zakon.rada.gov.ua
2. Урядовий портал України: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Сайт нормативно-правових документів Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua
4. Офіційний веб-портал судової влади: www.scourt.gov.ua
5. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України: <https://minjust.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України: <http://www.mvs.gov.ua>
7. Офіційний сайт Генеральної прокуратури України: <http://www.gp.gov.ua>
8. Правознавець: Електронна бібліотека юридичної літератури: <http://pravoznavec.com.ua>
9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Електронна онлайн бібліотека: <http://ualib.com.ua/>
11. Електронна бібліотека підручників: <http://info-library.com.ua/>
12. Підручники онлайн: <http://books.br.com.ua/>
13. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media>
14. Урядовий портал: Узагальнені форми і зразки документів, інструкції з діловодства відповідних установ. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category>.
15. Культура слова: мовностилістичні поради. URL: <http://ponomarov-kulturaslova.wikidot.com/>
16. Академічний тлумачний словник української мови (1970–1980). URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
17. Нові й актуалізовані слова та значення. URL: http://www.burago.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=95%3A-20022010&catid=19%3A2010-12-26-14-16-12&Itemid=21&lang=uk.
18. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
19. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
20. Кодекс адміністративного судочинства України 6 липня 2005 року №2747-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
21. Цивільний процесуальний кодекс України 18 березня 2004 року № 1618-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

22. Господарський процесуальний кодекс України 6 листопада 1991 року №1798-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
23. Кримінальний процесуальний кодекс України 13 квітня 2012 року №4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
24. Про Конституційний Суд України: Закон України 13 липня 2017 року №2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
25. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>
26. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, затверджено Всеукраїнська конференція прокурорів 27 квітня 2017 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>
17. Кодекс суддівської етики, XI (черговий) З'їзд суддів України рішення 22 лютого 2013 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text>
Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України 23 лютого 2006 року № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
18. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118%7C#Text
19. Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 13 від 19.12.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14#Text>
20. Про міжнародне приватне право: Закон України № 2709-IV від 23.06.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
21. Григор'єва В.В. Аргументація судового рішення як умова забезпечення його стабільності. Порівняльно-аналітичне право. 2018. №2. <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/767534.pdf>
22. Дудаш Т. Склад (корпус) правової аргументації: загальнотеоретична характеристика. Публічне право № 2 (42) (2021) <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/42/pdf/14.pdf>.
23. Комарова Т. В. Практика Суду Справедливості ЄС та конституціоналізація права Європейського Союзу. Правова держава. 2018. №29. С. 123 -130. URL: https://www.researchgate.net/publication/324983449_Praktika_Sudu_sprav_e_dlivosti_Evropejsogo_Souzu_ta_konstitucionalizacia_prava_ES
24. Комарова Т. Взаємодія Суду справедливості Європейського Союзу з іншими судовими установами. Право України. 2018. № 4. С. 232. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2018_4/pravo_2018_4_s14/
25. Пархоменко П. Сучасні тенденції в написанні судових рішень: данина моді чи необхідність? Газета Закон і Бізнес. URL: <https://zib.com.ua/ua/144332.html>
26. Рабінович П. М. Правова аргументація: терміно-поняттєвий інструментарій дослідження. Вісник НАПрН України. 2016. № 2(85). С. 8–20.
27. Султанов А.Р. Про проблему мотивації судових актів через призму Постанов Європейського суду з прав людини URL: http://refs.co.ua/597870_probleme_motivirovannosti_sudebnyh_aktov_cherez_p_rizmu_Postanovleniyy_E_vropeiyskogo_Suda_po_pravam_cheloveka.html.

28. Чорнобай О. Особливості правової аргументації у комунікативній практиці юриста: деякі аспекти.
<http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2018/jun/13132/80-87.pdf>